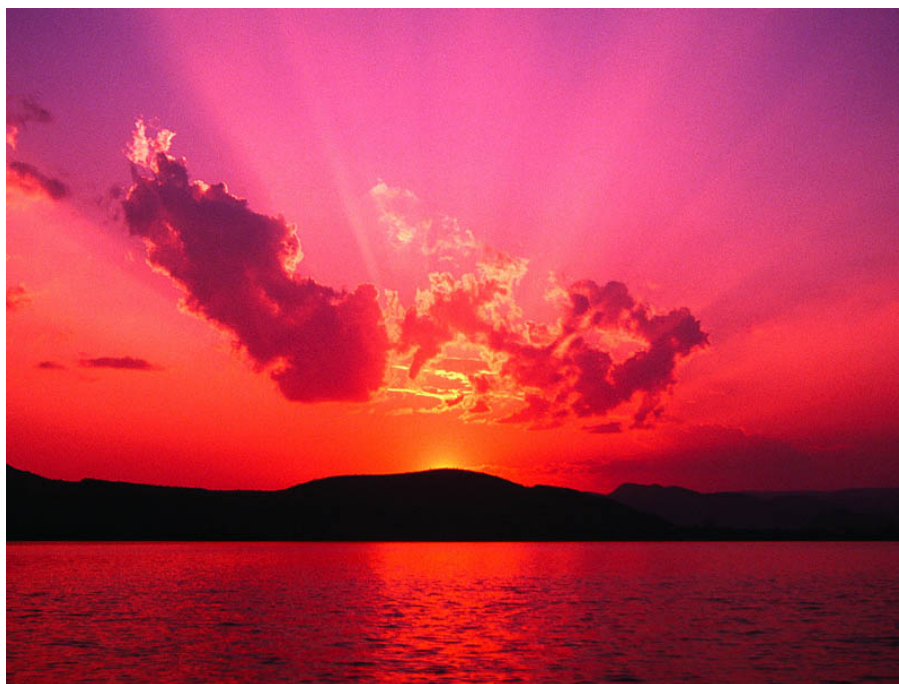

FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT

ØSTRE BOLÆRNE SAMEIE

2005

RAPPORT UTARBEIDET AV

Vestfold
Kommunerevisjon

0. SAMMENDRAG	3
1. INNLEDNING	4
1.1 BAKGRUNN FOR PROSJEKTET	4
1.2 AVGRENSING AV PROSJEKTET.....	4
1.3 METODEBRUK OG GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET.....	5
2. FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER	5
2.1 FORMÅL	5
2.2 PROBLEMSTILLINGER	5
3. REVISJONSKRITERIER	5
3.1 LOV OG REGELVERK SOM RAMMEBETINGELSER FOR KOMMUNAL ØKONOMISTYRING	5
3.1.1 <i> EKSTERNE RAMMEBETINGELSER</i>	5
3.1.2 <i> INTERNE RAMMEBETINGELSER</i>	6
3.1.3 <i> DEFINISJON INTERN KONTROLL</i>	6
4. ØSTRE BOLÆRNES EIERFORHOLD OG ADMINISTRATIV ORGANISERING	6
4.1 ØSTRE BOLÆRNES EIERFORHOLD	6
4.2 ADMINISTRATIV ORGANISERING.....	7
5. FAKTADEL DRIFT	7
5.1 SALGSOMRÅDE.....	7
5.1.1 <i> KONTANTSALG – TILRETTELEGGING OG BOKFØRING</i>	8
5.1.2 <i> BOOKING</i>	15
5.1.3 <i> RUTEBÅT</i>	16
5.1.4 <i> GJESTEHAVN</i>	19
5.2 LIKVIDOMRÅDE.....	20
5.3 LØNNSOMRÅDE	21
5.3.1 <i> ANSETTELSE</i>	21
5.3.2 <i> MYNDIGHET TIL ANSETTELSE</i>	21
5.3.3 <i> INTERNKONTROLL AV LØNNEN</i>	22
5.3.4 <i> NATURALYTELSER M.M.</i>	22
5.3.5 <i> ENDRING AV LØNN/OVERTIDSLØNN</i>	22
5.3.6 <i> VIKARER FRA TOP TEMP</i>	23
5.3.7 <i> ANDRE ARBEIDSTAKERE</i>	23
5.4 INNKJØPSOMRÅDE.....	24
5.4.1 <i> KONTROLL MED UTGIFTSBILAG</i>	24
5.4.2 <i> FORSIKRINGER</i>	24
5.5 DRIFTSMIDDELOMRÅDE	24
6. FAKTADEL INVESTERING	25
6.1 BÅTER.....	25
6.2 ANBUD INVESTERINGER	26
6.3 GJENNOMFØRTE INVESTERINGER PR DESEMBER 05.....	26
6.4 BUDSJETT OG REGNSKAP INVESTERINGER PR 9. JANUAR 2006	26
7. RAPPORTERING I FORHOLD TIL BUDSJETT/VEDTAK - DRIFT	27
8. REVISORS VURDERINGER	28
8.1 PROBLEMSTILLING 1: HAR ØSTRE BOLÆRNE SAMEIE TILRETTELAGT RUTINER FOR DRIFTEN SOM SIKRER GOD INTERN KONTROLL?	28
8.1.1 <i> REVISORS VURDERINGER</i>	28
8.2 PROBLEMSTILLING 2: HAR DET VÆRT TILFREDSSTILLELLENDE ØKONOMISK STYRING AV INVESTERINGSPROSJEKTENE?.....	31
8.2.1 <i> REVISORS VURDERINGER</i>	31
9. REVISORS ANBEFALINGER	32

0. SAMMENDRAG

I dette prosjektet har hovedmålsettingen vært å få svar på følgende to problemstillinger:

Problemstilling 1:

- *Har Østre Bolærne Sameie tilrettelagt rutiner for driften som sikrer god intern kontroll?*

Revisjonens konklusjon er at rutiner og intern kontroll rundt kontantsalget ikke har fungert tilfredsstillende og dokumentasjonen har hatt vesentlige mangler.

Revisjonen avdekket ved kontroll at det ofte har forekommet feilslag på kassene. I tillegg har dagsoppgjøret ikke blitt fullstendig gjennomført ved at det manglet underskrift og datering av den som har foretatt dagsoppgjøret, det manglet bankterminalkvittering, utbetalingskvitteringer m.m. Det ble avdekket vesentlige avvik mellom bokførte inntekter og kasseinnslag.

Revisjonen anser at det er svært betenkelig at det ikke foreligger dagsoppgjør vedrørende kontantsalget for restauranten fra starten av den 24. mars 2005 til og med juni 2005 i regnskapsdokumentene.

Revisjonen er betenkt på grunn av manglende bokføring av kontantsalget fra starten til og med 7. september for resepsjonskassen.

Revisjonen er betenkt på grunn av at de fire første dagsoppgjørene vedrørende kioskkassen ikke er foretatt.

Revisjonen konkluderer med at rutiner og intern kontroll vedrørende booking er lite tilfredsstillende og at informative rapporter har vært vanskelig å produsere. I tillegg mangler det skriftlige rutiner vedrørende booking.

Når det gjelder rutinen vedrørende billettsalg rutebåt konkluderer revisjonen med at rutinen er delvis etterkontrollerbar, men at rutinen bør gjennomgås med henblikk på ny sesong.

Rutinen og intern kontroll vedrørende inntekter gjestehavn konkluderes av revisjonen som lite tilfredsstillende, da inntektene vurderes til ikke å være etterkontrollerbare.

Intern kontrollen på likvidområdet konkluderes til å være svak, spesielt p.g.a. at regnskapsføring er lite ajour og periodevis manglende dagsoppgjør, slik at revisjonen ved rapportavleggelse må ta forbehold om beholdningens størrelse inntil tilfredsstillende bokføring av dagsoppgjør foreligger.

Revisjonen konkluderer med at ikke alle rutiner er på plass innen lønnsområdet. Dette gjelder spesielt oversikt over antall ansatte, manglende arbeidsavtaler og praksis rundt naturalytelser etc.

Når det gjelder Østre Bolærne Sameies økonomiske rapportering gjennom året i forhold til budsjett/vedtak, konkluderes denne til lite reell, da rapporteringen hele tiden har vist bedre resultater enn det som i ettertid har vist å være reelt.

Revisjonen er kritisk til budsjett disiplinen i det selskapet har et vesentlig merforbruk i 2005 i forhold til gitt budsjett ramme. Det manes til større respekt for fylkestingets gitte ramme.

Revisjonens total konklusjon etter en omfattende gjennomgang av driften ved Østre Bolærne Sameie, er at Østre Bolærne Sameie ikke har tilrettelagt tilfredsstillende rutiner for driften som sikrer god intern kontroll. Revisjonen har registrert at rutinene har bedret seg gjennom året, men at de foreløpig ikke er tilfredsstillende.

Problemstilling 2

- *Har det vært tilfredsstillende økonomisk styring av investeringsprosjektene?*

Revisjonen konkluderer med at Småvikens anskaffelse av Nordsund som rutebåt til Østre Bolærne Sameie var et mindre heldig valg, sett ut i fra et økonomisk synspunkt.

Forvaltningsmessig og økonomisk er revisjonen også kritisk til kjøpet av Askeladden 805 Commuter. Dette har ført til ekstrabelastninger både i drifts- og investeringsregnskapet i forhold til vedtatt budsjett i 2005.

Formalitetene i forbindelse med gjennomføringen av anbuds rundene konkluderes av revisjonen til ikke å være oppfylt i henhold til lov og forskrift om offentlige anskaffelser og fylkeskommunens interne regelverk til samme.

Revisjonen maner til større respekt for gitte budsjett rammer også innenfor investeringsområdet og dertil oppfølging av fylkestingets gitte vedtak. Også her anser revisjonen at internkontrollen delvis er fraværende og økonomistyringen svak.

Revisjonens total konklusjon etter en gjennomgang av investeringsprosjektene for Østre Bolærne, er at det ikke har vært tilfredsstillende økonomisk styring, da det ligger an til et merforbruk på 2,5 mill. kroner på investeringsregnskapet, til tross for tilleggsbevilgninger i forhold til opprinnelig budsjett og omdisponeringer.

1. INNLEDNING

1.1 BAKGRUNN FOR PROSJEKTET

Revisjonens kontroll av prosjektet Østre Bolærne Sameie ble vedtatt av kontrollutvalget 29.09.2005 etter forslag fra Vestfold Kommunerevisjon.

1.2 AVGRENSING AV PROSJEKTET

Revisor har avgrenset prosjektet til kontroll av økonomistyring, både når det gjelder den daglige drift og investeringsprosjektene.

1.3 METODEBRUK OG GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET

Revisjonen har vært på Østre Bolærne og har hatt intervjuer med sentrale personer i ledelsen av Østre Bolærne Sameie og andre personer med tilknytning til prosjektet. Rutiner vedrørende den daglige driften, som restaurant, overnatting, rutebåt, gjestehavn, håndtering av kontantkasse med mer, har blitt gjennomgått og kontrollert. I tillegg har revisjonen hatt en vurdering av investeringsprosjektene.

Revisjonen har analysert budsjett- og regnskapstall for 2005.

Revisjonen har gjennomgått alle fylkestingsvedtak og styrevedtak som gjelder Østre Bolærne Sameie samt annen relevant informasjon.

Revisjonen har hatt rapporten til høring hos daglig leder av Østre Bolærne Sameie med gjenspart til styrets leder. Daglig leders uttalelse følger vedlagt rapporten.

2. FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER

2.1 FORMÅL

Revisjonen har definert følgende formål for prosjektet:

Vurdere om det er tilrettelagt gode rutiner som sikrer god økonomistyring av Østre Bolærne Sameie, både når det gjelder den daglige drift og investeringsprosjekter. Videre vurdere om de fylkeskommunale midler disponeres og forvaltes innenfor gitte rammer og forutsetninger.

2.2 PROBLEMSTILLINGER

Med bakgrunn i formålet med prosjektet har revisor utledet følgende problemstillinger:

- *Har Østre Bolærne Sameie tilrettelagt rutiner for driften som sikrer god intern kontroll?*
- *Har det vært tilfredsstillende økonomisk styring av investeringsprosjektene?*

3. REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er en samlebetegnelse for de krav og forventninger revisor bruker for å vurdere funn som undersøkelsen har avdekket, dvs. revisjonskriterier er de krav revisor reviderer opp mot.

3.1 LOV OG REGELVERK SOM RAMMEBETINGELSER FOR KOMMUNAL ØKONOMISTYRING

3.1.1 EKSTERNE RAMMEBETINGELSER

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.9.1992 nr. 107 (KL)
- Lov om offentlige anskaffelser av 16.07.1999

- Lov om merverdiavgift av 19.06.1969
- Lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. av 12.12.2003
- Alkoholloven av 02.06.1989
- Lov om sameige av 18.06.1965

- Forskrift nr. 126 av 12.12.2002 om bokføring og inntektsdokumentasjon for serveringssteder.
- Forskrift nr. 1 av 20.08.1969 om regnskapsplikt og bokføring for næringsdrivende
- Forskrift om momskompensasjon til kommuner mv. 12.12.2003

3.1.2 INTERNE RAMMEBETINGELSER

- Interne rutiner/regelverk
- Politiske vedtak/styrevedtak

3.1.3 DEFINISJON INTERN KONTROLL

- Intern kontroll er en prosess gjennomført av virksomhetens styre, ledelse og annet personell og som er lagt opp slik at det gir en rimelig grad av sikkerhet for å nå mål innen følgende kategorier:
 - Måleffektiv og kostnadseffektiv drift
 - Pålitelig regnskap og økonomisk informasjon
 - Overholdelse av lover og bestemmelser

4. ØSTRE BOLÆRNES EIERFORHOLD OG ADMINISTRATIV ORGANISERING

4.1 ØSTRE BOLÆRNES EIERFORHOLD

Øya Østre Bolærne ble, med virkning fra 01.03.05, solgt av forsvaret til Vestfold fylkeskommune for 16,5 mill. kroner, hvorav Direktoratet for Naturforvaltning gav et tilsagn om et bidrag på 2,5 mill. kroner.

Østre Bolærne, gnr. 132, bnr. 1 i Nøtterøy kommune, eies i dag av Vestfold fylkeskommune med en ideell andel på 9/10 av eiendommen, mens Nøtterøy kommune eier en ideell andel på 1/10 av eiendommen. Vestfold fylkeskommune har hjemmel til eiendommen. De to eierne skal samarbeide om drift og utvikling av eiendommen basert på et sameie.

Styret består av 5 medlemmer, hvorav 4 medlemmer og 4 personlige medlemmer er valgt av Vestfold fylkeskommune og 1 medlem og 1 personlig varamedlem er oppnevnt av Nøtterøy kommune. Styret skal ha ansvar for den løpende drift av Østre Bolærne, jfr. Lov om sameie §6 samt Kommunelovens §27. Styrets leder og nestleder skal oppnevnes av Vestfold fylkeskommune. Funksjonstiden for styremedlemmene er 2 år. I tillegg til ansvaret for den daglige drift av Østre Bolærne, er målet for styret å få til en effektiv og en god kvalitativ utvikling av Østre Bolærne. Styret skal arbeide i henhold til budsjetter som er vedtatt politisk av eierne. Det skal utarbeides en langsiktig rullerende plan og en årlig virksomhetsplan for Østre Bolærne Sameie.

4.2 ADMINISTRATIV ORGANISERING

I 2005 har Østre Bolærne Sameie administrativt blitt drevet som et prosjekt. Dette har ført til at det er bygget opp en prosjektorganisasjon. Alle i organisasjonen har blitt ansatt i stillinger som er begrenset til å gjelde ut 2005. I rapporten fra styret til eierne etter et halvt års drift, ber styret om at prosjektperioden forlenges til å gjelde ut 2006. Dette for at det skal være et bredere grunnlag å kunne foreta en evaluering på. I fylkestingssak nr. 47/05 ble det vedtatt at prosjektperioden forlenges til å gjelde ut 2006. Innen utgangen av 2006 skal det foretas en bred evaluering av prosjektet.

Daglig leder er styrets sekretær og leder den daglige driften ved Østre Bolærne Sameie.

5. FAKTADEL DRIFT

Vi tar forbehold om det kan komme endringer i regnskapstallene, som vi har brukt i denne rapporten, da regnskapet for Østre Bolærne for 2005 foreløpig ikke er avsluttet.

5.1 SALGSOMRÅDE

Virksomheten til Østre Bolærne Sameie faller både innenfor og utenfor mva-loven. For de aktivitetene som faller utenfor mva-loven kan noe komme inn under mva-kompensasjonsloven.

Østre Bolærne Sameie er registrert i merverdiavgiftsregisteret og leverer egne mva-oppgaver. Oppgaveplikten har vært gjeldende fra mai-juni 2005. Evt. mva-kompensasjon inngår i fylkeskommunens mva-kompensasjonsoppgaver.

Hovedaktiviteter – Østre Bolærne Sameie

- Utleie av lokaler/fasiliteter
Overnatting, idrettshall/saler, enkeltbygg/kontorer, selskapsl. med/uten servering.
- Restaurant/spisesal
Servering fra restaurant, salg av tradisjonelle kioskvarer fra restauranten.
- Kjøkken
Catering, take away.

- Kiosk
Salg av næringsmidler, andre varer, aviser.
- Diverse utleie
Utleie av utstyr, for eksempel båter, dykkerutstyr m.m.
- Båttransport/evt. utleie av båt
- Gjestehavn/brygge
Utleie av havneplass, sanitærtjenester (vaskemaskin, dusj), strøm/vann.
- Diverse tjenester
Guidetjenester
- Vedlikehold av og oppsyn med øya

Skriftlige rutiner utarbeidet av Østre Bolærne Sameie – kontantsalg m.m.

- Rutiner kasse/kasseoppgjør
- Droppsafe/nattsaferrutiner
- Kasserutiner – kiosk
- Kasserutiner – spisesal
- Avgiftsforhold Østre Bolærne Sameie (en oversikt over mva for ulike aktiviteter)

5.1.1 KONTANTSALG – TILRETTELEGGING OG BOKFØRING

5.1.1.1 Oversikt – kasseapparater/bankterminaler

Det er kjøpt inn og benyttes tre kasseapparater og tre bankterminaler i forbindelse med kontantsalg.

Kasseapparat

To kasseapparater ble kjøpt inn i mars 2005, mens ett ble kjøpt inn i juni 2005.

Kasseapparatene benyttes på følgende steder:

- Restaurant/spisesal
- Kiosk
- Resepsjon (peisestue m.m. før dette)

Sentrale rapporter fra kassen:

- Z1-rapport. Dagsrapport over omsetningen. Gir fortløpende Z1-nr. Skal i utgangspunktet tas ut hver dag.
- Z2-rapport. Rapport over akkumulert omsetning fra forrige Z2-rapport. Gir fortløpende Z2-nr. Skal i utgangspunktet tas ut etter avslutning av hver mnd. Bokføringen baseres i utgangspunktet på Z2-rapporter.

Bankterminal

Tre trådløse bankterminaler ble kjøpt inn i mai 2005. Bankterminalene benyttes på flere steder.

Rapport fra bankterminal:

- Oppgjørsrapport. Daglig rapport over bankterminalen. Gir fortløpende nr. Denne rapporten tas i utgangspunktet ut hver dag sammen med Z1-rapport fra kasseapparatet og skal ligge ved dagsoppgjøret.

5.1.1.2 Kontroll med dagsoppgjør – kasseapparat/bankterminal

I henhold til ”Forskrift nr. 126 av 12.12.2002 om bokføring og inntektsdokumentasjon for serveringssteder” og ”Forskrift nr. 1 av 20.08.1969 om regnskapsplikt og bokføring for næringsdrivende ...”, skal det foretas en daglig kasseavstemming (dagsoppgjør). Dvs. at innslag på kassen (kassestrimler, z-rapporter), evt. utbetalingsbilag og andre innbetalingsbilag skal avstemmes mot opptalte kontanter. Eventuelle differanser skal forklares. I tillegg skal den som har foretatt kassaopptellingen og avstemmingen datere og signere.

Vestfold Kommunerevisjon har foretatt en gjennomgang av dagsoppgjør på Østre Bolærne Sameie fra starten til 31. oktober, fordelt på kiosk, restaurant/spisesal og resepsjon. Revisjonens funn er beskrevet nedenfor.

Dagsoppgjør – kiosk

Kiosken ble ifølge Østre Bolærne Sameie tatt i bruk/åpnet den 18. juni. Det er foretatt dagsoppgjør av denne kassen fra og med 19. juni.

Bankterminal i forbindelse med kiosken ble tatt i bruk 18. juni 05.

Vi har foretatt en gjennomgang av dagsoppgjørene fra 19. juni 05 til 26. september 05 som er siste rapportuttak fra kiosken. Kiosken er ifølge Østre Bolærne Sameie stengt for sesongen. I tillegg har vi foretatt en utvidet kontroll med kasseruller for perioden innslag på kassen startet til 18. juni.

Revisors funn ved kontrollen:

- Kasseapparatet ligger inne med feil årstall. Dvs. år 2020 istedenfor 2005.
- Kasseapparatet ligger inne med feil organisasjonsnr. Dvs. org.nr. 944 025 391MVA istedenfor org.nr. 988 175 331MVA som er det riktige.
- Enkelte dagsoppgjør er ikke fullstendig gjennomført.
- Evt. utbetalinger er ikke spesifisert på dagsoppgjøret.
- Enkelte dagsoppgjør mangler underskrift av den som har foretatt kassetellingen.
- Enkelte dager er det ikke foretatt dagsoppgjør. Dette har blitt ”samlet” opp over flere dager. Ved et tilfelle bestod dagsoppgjøret av seks dager.
- Etter det vi kunne se lå ikke fem Z1-rapporter vedlagt bokføringsbilagene i kontrollert periode (19. juni til 26. september).
- Det er mange feilslag som av og til fører til større differanser ved kasseavstemmingen.

- Fergepenger (betaling for båttransport) har enkelte ganger ført til større differanser, bl.a. som følge av at fergepenger er slått inn på kasseapparatet, men hvor Østre Bolærne har notert at disse pengene ikke er lagt i kassen.
- Oppgjøret den 04.08.05 er stjålet. Dette er anmeldt til politiet. Det antas fra regnskapsavdelingen i fylkeskommunen at disse pengene vil bli erstattet. I tillegg er kontantomsetningen fra 10., 14. og 25. september stjålet. Dette er politianmeldt 25. september.
- Z2-rapporter danner grunnlaget for salget og bokføringsbilaget pr. mnd. Disse rapportene er tatt ut uregelmessig. Rapportene er tatt ut den 02.08.05, 14.08.05, 21.08.05, 08.09.05, 05.10.05 og 21.10.05. Det betyr at Østre Bolærne ved månedsrapporteringene måtte justere for salg i ny måned.
- Ifølge Bolærne skal det være en fast kasse på kr 10.000 i tilknytning til kioskkassen. Herav skal det ligge kr 1.200 i kassen ved start. Det fremkommer ikke av dagsoppgjøret at det er en fast kasse i tilknytning til kiosken. Østre Bolærne Sameie har opplyst at den faste kassen er en del av kontantene på kontoart 2100001 Kontantkasse.

Dagsoppgjør – restaurant/spisesal

Kontantsalget startet ifølge Østre Bolærne Sameie den 24. mars 2005. I regnskapet pr. 12. desember 2005 lå det kun dagsoppgjør fra og med 1. juli 2005. Dagsoppgjørene som skulle vært dokumentert med salg gjennom Z1-rapporter m.m. var fraværende før 1. juli. Z1-rapport den 1. juli hadde nr. 75.

Salget fra 24. mars og frem til 1. juli er ikke dokumentert med dagsoppgjør. Revisjonen konstaterer at det er vesentlig avvik mellom innslag i kasse og bokført salg i perioden før 1. juli, beregnet til ca. 0,7 mill. kroner. Ved utvidet kontroll av kasseruller ble det avdekket at differansen i hovedsak skyldes feilslag på kasseapparatet, jfr. punkt 8.1.1.1 nedenfor.

Bankterminal i forbindelse med spisesalen ble tatt i bruk 8. juni.

Vi har foretatt en gjennomgang av dagsoppgjørene fra 1. juli til 30. oktober. I tillegg har vi foretatt en utvidet kontroll med kasseruller for perioden 24. mars til 30. juni.

Revisors funn ved kontrollen:

- Kasseapparatet ligger inne med feil organisasjonsnr. Dvs. org.nr. 944 025 391MVA istedenfor org.nr. 988 175 331MVA som er det riktige.

- Gjennomgangen av kasseruller avdekket at korrigerings av tidligere feilslag på kasseapparatet ikke er blitt registrert på kasseapparatet på riktig måte. Dette har ført til feil akkumulering av innslag på kasseapparatet.
- Kasseruller for perioden 3. september til 10. september er ikke fremlagt per dato for rapportavgivelse.
- Enkelte dagsoppgjør er ikke fullstendig gjennomført.
- Evt. utbetalinger er ikke spesifisert på dagsoppgjøret.
- Enkelte dagsoppgjør mangler underskrift av den som har foretatt kassetellingen.
- Enkelte dager er det ikke foretatt dagsoppgjør. Dette har blitt ”samlet” opp over flere dager. Ved et tilfelle bestod dagsoppgjøret av sju dager.
- Etter det vi kunne se lå det ikke vedlagt bokføringsbilaget fire Z1-rapporter i kontrollert periode (1. juli til 30. oktober)
- Det er mange feilslag som av og til fører til større differanser ved kasseavstemmingen.
- Z2-rapporter danner grunnlaget for salget og bokføringsbilaget pr. mnd. Rapportene er tatt ut den 31. juli, 6. september og 31. oktober. Det betyr at Bolærne ved månedsrapporteringen for august måtte justere for salg i ny måned. Vi kunne ikke se at Z2-rapport 1, 2, 3 og 6 lå vedlagt bilagene. Z2-rapporter bør også vedlegges bokføringsbilagene.
- Ifølge Bolærne skal det være en fast kasse på kr 15.000 i tilknytning til spisesalkassen, herav skal det ligge kr 1.200 i kassen ved start. Det fremkommer ikke av dagsoppgjøret at det er en fast kasse i tilknytning til spisesalen. Østre Bolærne Sameie har opplyst at den faste kassen er en del av kontantene på kontoart 2100001 Kontantkasse.
- Døgnsafe-kvittering (nattsafekvittering) lå ikke sammen med dagsoppgjøret for flere dager. Døgnsafe-kvittering bør fylles ut hver dag og en kopi bør ligge sammen med bokføringsbilaget.

Dagsoppgjør – resepsjon

Kontantsalget startet ifølge Østre Bolærne Sameie i mai 2005. I regnskapet pr. 22. desember 2005 lå det kun dagsoppgjør fra og med 8. september 2005. Dagsoppgjørene fra mai til 7. september var fraværende.

Innslag på denne kassen fra mai til og med 7. september er ikke bokført. Revisjonen har på bakgrunn av foreliggende dokumentasjon beregnet et salg på ca. kr 188.000 som ikke er bokført, jfr. punkt 8.1.1.1 nedenfor.

Det er ikke notert bruk av bankterminal i forbindelse med resepsjonskassen.

Vi har foretatt en gjennomgang av dagsoppgjørene fra 8. september til 24. oktober som er siste dagsoppgjør. I tillegg har vi foretatt en utvidet kontroll med kasseruller for perioden fra mai til 7. september.

Revisors funn ved kontrollen:

- Kasseapparatet ligger inne med feil organisasjonsnr., dvs. org.nr. 944 025 391MVA istedenfor org.nr. 988 175 331MVA som er det riktige.
- Kasseruller for perioden fra start til 30. juli er ikke fremlagt per dato for rapportavgivelse.
- Mange dagsoppgjør er ikke fullstendig gjennomført.
- Evt. utbetalinger er ikke spesifisert på dagsoppgjøret.
- Mange dagsoppgjør mangler underskrift av den som har foretatt kassetellingen.
- Enkelte dager er det ikke foretatt dagsoppgjør. Dette har blitt ”samlet” opp over flere dager.
- Etter det vi kunne se manglet en Z1 rapport som vedlegg til bokføringsbilaget i kontrollert periode (8. september til 24. oktober).
- Z2-rapporter danner grunnlaget for salget og bokføringsbilaget pr. mnd. Rapportene er tatt ut den 3. oktober og 31. oktober. Det betyr at Bolærne ved månedsrapporteringen for september måtte justere for salg i ny måned. Vi kunne ikke se at Z2-rapport 1, 2, 3 og 4 lå vedlagt bilagene. Z2-rapporter bør også vedlegges bokføringsbilagene.
- Ifølge Bolærne skal det ligge kr 1.200 i kassen ved start. Det fremkommer ikke av dagsoppgjøret at det er en fast kasse i tilknytning til resepsjonen. Østre Bolærne Sameie har opplyst at den faste kassen er en del av kontantene på kontoart 2100001 Kontantkasse.
- Døgnsafe-kvittering (nattsafekvittering) lå ikke sammen med dagsoppgjøret for enkelte dager. Døgnsafe-kvittering bør fylles ut hver dag og en kopi bør ligge sammen med bokføringsbilaget.

5.1.1.3 Kontrollopptelling av kontanter

Revisor foretok den 03.11.05 en kontrolltelling av kassen på spisesalen og resepsjonen. Tilstede på kontrollen var ansatte fra revisjonen og Østre Bolærne Sameie.

Spisesal/restaurant

Opptalt beholdning	kr 18.974,50
Ifølge kasseapparat og fast kasse	kr 17.929,00

Differanse (for mye i kassen) kr 1.045,50

Resepsjon

Opptalt beholdning	kr 745,00
Ifølge kasseapparat og fast kasse	kr 1.200,00
Differanse (for lite i kassen)	kr - 455,00

5.1.1.4 Kontroll av kontante utlegg/utbetalinger

Revisor har kontrollert utlegg/kontante utbetalingsbilag fra mai/juni til august. Disse utbetalingsbilagene er bokført sammen med kontantsalget i nevnte periode.

Restaurant/spisesal

Totalt er det bokført utbetalingsbilag med kr 20.292,50 + kr 3.053,23 = kr 23.345,73.

Kiosk

Totalt er det bokført utbetalingsbilag med kr 24.249,50 + kr 1.720,27 = kr 25.969,77.

Revisors funn ved kontrollen:

- Utgiftene er ikke anvist. Disse ble bokført sammen med kontantsalgsbilagene for mai/juni, juli og august. Utgiftene ble attestert den 1. november.
- Det er brukt 25 % mva-sats ved bokføringen. Flere av bilagene gjelder lavere sats eller ingen mva.
- På enkelte kvitteringer er det ikke spesifisert hva som er kjøpt.
- Et utbetalingsbilag på kr 249 er dobbeltbokført.
- En kvittering gjaldt kredittkjøp med kr 2.405,98 og skal ikke bokføres sammen med kontante utgiftskvitteringer.
- Utgiftene er ført enten med full mva eller mva-kompensasjon. Antakelig er noen/alle anskaffelsene tiltenkt brukt både innenfor og utenfor mva-loven.
- Enkelte bilag kunne vært ført på andre utgiftsarter-/konti.

5.1.1.5 Kontroll med bokføring - Kontantsalg

Revisor har kontrollert bokføring av kontantsalg for mai/juni, juli og august for kiosk- og restaurantkassene. For resepsjonskassen er september kontrollert. Det er laget månedsoversikter over kontanter innsatt bank, bankterminaler, kontante utlegg og kontantsalg ifølge kassestrimler. Revisor synes månedsoversiktene sammen med Z2-rapporter gir et godt grunnlag for bokføringen.

Revisjonen konstaterer at kontantsalg for september og oktober ikke var bokført pr. 12.12.05 og er derfor ikke kontrollert. Pr. 22.12.05 har vi kontrollert bokføring av kontantsalg fra resepsjonskassen for september.

Revisors funn ved kontrollen – kiosk:

- Overføring av tall fra kassastrimler til regnskapet var i hovedsak riktig.
- Mva-kodene som ble brukt ved bokføring så i hovedtrekk ut til å være riktig. Det er usikkert hvordan fordeling av grunnpakke (på overnatting og bespisning) er beregnet.
- Det ble brukt feil mva-kode i regnskapet ved bokføring av salg av næringsmidler i kiosk for juni/juli og august. Mva-koden er riktig på bilaget, men ble punchet feil i regnskapet. Bruttobeløpene er henholdsvis kr 367.760,78 og kr 183.241,38. Dette fører til at Østre Bolærne Sameie skal betale mindre mva anslått til ca kr 50.000,-.
- Overnatting og bevertning er slått inn på felles varegruppe på kasseapparatet og er bokført på samme diversenr. Grunnpakke. Dette bør splittes på forskjellige diversenr. i regnskapet som grunnlag for kontroll med bl.a. bruttofortjeneste. Nonfood er bokført på diversenr. Kiosk, dette bør føres på for eksempel diversenr. Andre varer. Alt med 25 % fra kiosk bør føres på eget diversenr.
- Øvrige er bokført på diversenr. Kiosk. Dette bør føres på et eget diversenr. med 0 % mva.
- Revisjonen er betenkt over at kontantsalget blir bokført på bakgrunn av opptalte kontanter (inkl. betalingsterminal og utlegg) og ikke på bakgrunn av kassestrimler fra kasseapparatet. Etter revisors oppfatning bør differanser som ikke gjelder spesifisert feilslag eller andre spesifiserte feil, bokføres på en egen art i driftsregnskapet og ikke justeres før bokføring. Dette gjelder også restaurant/spisesal og resepsjon.
- Det er ikke foretatt dagsoppgjør for all bruk av kassen eller ført en kassedagbok. Dette betyr at salgsdokumentasjon før 19. juni har mangler, samt at pengeflyten ikke er etterkontrollerbar for samme periode.

Revisors funn ved kontrollen – restaurant/spisesal:

- Bokføring av kontantsalget på de ulike varegruppene for juli avviker fra kassestrimlene, selv om det på bokføringsgrunnlaget står at tallene er hentet fra kasseslipper. Imidlertid stemmer summen av alle varegruppene med summen av varegrupper på kassestrimlene og mva er ikke ført feil pga. lik mva-sats.
- Bokføring av kontantsalget for august stemmer med kassestrimler.
- Det er ikke foretatt dagsoppgjør for all bruk av kassen eller ført en kassedagbok. Dette betyr at salgsdokumentasjon før juli har mangler samt at pengeflyten ikke er etterkontrollerbar for samme periode.

Revisors funn ved kontrollen – resepsjon:

- Bokføring av kontantsalget for september stemmer med kassestrimler.
- Det er ikke foretatt dagsoppgjør for all bruk av kassen eller ført en kassedagbok. Dette betyr at salgsdokumentasjon før 7. september har mangler samt at pengeflyten ikke er etterkontrollerbar for samme periode.

5.1.2 BOOKING

Da driften ved Østre Bolærne Sameie startet opp våren 2005, ble Visit Vestfold engasjert til å ta seg av bookingen. En person fikk ansvaret for bookingen og denne personen satt fysisk i Sandefjord 3 dager i uken og 2 dager på Østre Bolærne. Fra 20. juli 2005 har Østre Bolærne Sameie selv tatt seg av bookingen, ved at personen fra Visit Vestfold ble engasjert i prosjektet Østre Bolærne Sameie som bookingansvarlig, med arbeidssted Østre Bolærne.

5.1.2.1 Booking privatkunder

- **Online;** gjelder kun for privatpersoner/familier. Privatpersoner kan bestille overnatting via Østre Bolærne Sameie sin hjemmeside på Internett. Ved bestilling må man samtidig oppgi kontonummer for betaling. Selskapet Netaxept AS, sørger for betalingstransaksjonene. Selve belastningen av kundens konto, skjer først etter at kunden har vært på besøk og ved at en ansvarlig ved Østre Bolærne Sameie logger seg inn på Netaxept og ”godkjenner” betalingene. Revisjonen har gjennomgått underdokumentasjonen ved online-booking og registrert at det ikke alltid har vært samsvar mellom underdokumentasjon og mottatt oppgjør.
- **Telefonbestilling/bestilling ved ankomst:** Privatpersoner kan også ringe og bestille overnatting eller bestille ved ankomst, de betaler da ved ankomst eller avreise. Revisjonen har fått opplyst at det ikke registreres på bestillingen at den er betalt. Dersom privatkunder ikke betaler ved avreise, er dette p.t. ikke mulig å fange opp, i følge opplysninger revisjonen har fått. Bookingsystemet kan p.t. ikke lage rapporter over bestillinger som er betalt/ikke betalt og man har derfor ikke grunnlag for purring.

5.1.2.2 Booking firmaer/grupper

Henvendelser kan skje på e-mail eller telefon.

5.1.2.3 Fakturering

Til nå har regnskapsføringen og også faktureringen, skjedd via Vestfold fylkeskommune. Østre Bolærne Sameie ønsker i utgangspunktet å kunne gjøre dette selv, men har foreløpig ikke et system som kan ta seg av dette fullt ut.

Praksisen i kontrollert periode har vært at fylkekommunen mottar grunnlag for fakturering fra Østre Bolærne Sameie. Utfakturering har skjedd fra fylkeskommunen i kontrollert periode.

Firmaer/grupper, som har hatt et ønske om å betale kontant, har fått gjøre det. Bilag har da blitt laget i etterkant.

Per 12.12.05 fikk revisjonen opplysning om at de lå etter med faktureringen. For lite inntektsført per 12.12.05 p.g.a. manglende fakturering utgjorde ca. kr 2,4 mill. kroner. Revisjonen er lite tilfreds med at fakturering ikke er blitt foretatt hyppigere.

Revisjonen har på stikkprøvebasis gjennomgått noen fakturaer og registrert at ikke alle er kontert og bokført riktig i forhold til grunnlaget, eksempelvis i forhold til splitting på bespising og overnatting og i forhold til momsen, som i enkelte tilfeller er lagt til dobbelt.

5.1.2.4 Rapportering

Revisjonen har fått opplyst at selv om alle bestillinger blir registrert, kan nåværende bookingsystem ikke lage gode og informative rapporter. Systemet kan blant annet ikke produsere oversikter over hvor mange personer som har overnattet per døgn eller for eksempel en måned. For å få en oversikt over dette, har de beregnet dette manuelt. Revisjonen har fått opplyst at det finnes en perm på øya med fullstendig gjestelister/brannlister for hvert døgn. For å få oversikt over alle bestillingene i bookingsystemet, må man gå inn på hver enkelt og kjøre ut disse. Revisjonen er informert om at de holder på å utvikle mer informative rapporter, men foreløpig er ikke disse oppdatert i forhold til alle registrerte bestillinger.

Videre er det opplyst at systemet p.t. ikke kan lage oversikt over restanser, dvs. lister over privatkunder som ikke har betalt for overnatting. Gruppebestillinger, som blir fakturert via fylkeskommunen, blir fulgt opp internt i fylkeskommunen.

Revisors funn ved kontrollen:

- Ved oppgjør fra online-bestillingene vises ikke hvem som har betalt.
- Bookingsystemet kan p.t. ikke gi oversikt over hvilke bestillinger som er betalt/ikke betalt, da dette ikke har vært registrert på bestillingene.
- Systemet kan p.t. ikke lage tilfredsstillende rapporter, som viser antall overnattinger pr.døgn/måned osv. Manglende rapporter over alle bestillingene i bookingsystemet, gjør at man ikke på en enkel måte kan få en oversikt over grunnlaget for inntektene fra bookingen.
- Når det gjelder fakturering av gruppebestillinger, har de ligget etter med dette arbeidet. For lite inntektsført per 12.12.05 p.g.a. manglende fakturering utgjorde ca. kr 2,4 mill. kroner. Manglende fakturering utsetter forventede innbetalingene og gav per dato et feil bilde av regnskapet.

5.1.3 RUTEBÅT

I februar 2005 ble det inngått en 5-årig avtale mellom Småviken AS og Vestfold fylkeskommune om rutebåt til Østre Bolærne Sameie.

Avtalen inneholder et avsnitt om pris, hvor det fremkommer hva som skal betales av fylkeskommunen med mer. Videre inneholder avtalen kostnader ved anskaffelse, omregistrering, oppgradering av redningsutstyr og godkjenning av M/S Nordsund som dekkes med et investeringstilskudd fra Østre Bolærne Sameie på kr 600.000,- eks. mva.

På årlig basis regnes følgende:

Opptil 150 turer betales kr 3.000,- pr. tur. eks. mva.

Deretter betales kr 800,- pr. tur eks. mva.

Ved at MS Nordsund ikke ble godkjent for flere enn 38 passasjerer mot tidligere 90, har dette medført mye ekstrautgifter for leie av MS Prinsesse Kristina, som er en trebåt med plass til 60 passasjerer. For hver tur med Prinsesse Kristina har Østre Bolærne Sameie blitt fakturert med kr 6.000,- inklusiv mannskap. Dette har medført store overskridelser av budsjettet.

Avtalen sier videre at fylkeskommunen bemanner båten med sine ansatte, som da utfører daglig vedlikehold av båten. Fylkeskommunen holder også drivstoff og kaiplass med vann/strøm. Skipperen er ansatt av fylkekommunen på timebasis.

5.1.3.1 Billettinntekter rutebåt

I sommersesongen har skipperen på rutebåtene MS Nordsund eller MS Prinsesse Kristina, avhengig av hvor mange passasjerer, tatt seg av billettsalget. Det har vært operert med tre forskjellige priser:

Barn/honnør kr 50,- tur/retur
Voksen kr 100,- ”
Familiebillett kr 250,- ”

Brosjyre med påklistret nummer har vært brukt som billett for rutebåten. Revisjonen har fått opplyst at nummerklistremerke ikke er brukt konsekvent. Samme type billett/brosjyre har vært brukt til barn/honnør, voksen og familie. Alle som har reist med rutebåt skulle ha fått billett, som også har vært returbillett. Det finnes ingen gjenparter av billettene. I begge båtene er det ført loggbøker, hvor alle turene er registrert med antall passasjerer. Disse bøkene ligger i båtene. Loggen i disse bøkene brukes til å fylle ut anløpslister som sendes ukentlig til Småviken AS og Havnevesenet i Tønsberg. I følge avtalen med Småviken AS, skal det faktureres for rutebåtturene månedlig ut fra disse anløpslistene.

I tillegg til ovennevnte loggbøker, har skipperen ført en egen loggbok som kun gjelder betalte rutebåt-turer og hvor mange som har vært med på hver tur. Billettinntektene for rutebåten er slått inn i kassa i kiosken i en samlet sum for hver dag. Det er ikke spesifisert hvor mange barn/honnør, voksen eller familiebilletter. Inntektene er ført på egen diverse kode for rutebåt.

Det sikreste grunnlag revisjonen finner for å vurdere korrekte inntekter bokført fra båttransporten, ligger derfor i kontroll av nummererte klistermerker sammenholdt med loggboken ført av kapteinen. Ut i fra denne analysen vises følgende tall:

Oversikt over betalte rutebåt-turer fra loggboken nevnt over:

Måned	Antall barn/pensj.	Voksne	Sum	Billettinntekter	Gj.sn.pris
Mai	48	97	145	8 100	56
Juni	116	337	453	33 400	74
Juli	659	1576	2235	158 550	71
August	284	1005	1289	99 940	78
September, ca.	150	100	250	20 050	80
Oktober, ca.	50	50	100	7 450	75
Sum (inkl. mva.)	1307	3165	4472	327 490	73

Rutebåtinntekter fra regnskap:

Bokførte billettinnt. rutebåt juni-august (ekskl.7% mva.)	252 670
7% mva.	17 687
Billettinnt. mai ikke bokført med kode 6505 Rutebåt	8 100
(Billettinntekter sept.-okt. ikke bokført)	27 500
Sum	305 957

Tabellen over viser at det er fraktet passasjerer til en verdi beregnet til kr 327.490 ved rutebåt, mens det kun er inntektsført/skal inntektsføres kr 305.957, dvs. at det mangler grunnlag for ca. kr 20.000 i billettinntekter.

Avviket kan være ført til inntekt på andre arter eller diversekoder.

Totalt ble det anskaffet 5000 nummererte klistremerker ved oppstart. I følge skipperen på "Nordsund" var det ved vår forespørsel 404 klistremerker igjen ved kontrolltidspunkt. Vår beregning av beholdning med klistremerker viser at det mangler i overkant av 100 stykker.

Avviket fremkommer således:

5000 klistremerker minus 4472 transporterte passasjerer iflg. loggbok tilsier en gjenværende beholdning på 528 klistremerker.

I tillegg har vi fått opplyst fra skipperen at ikke alle billettene ble påført klistremerke det vil si brukt som kvittert billett. Revisjonen vurderer ut i fra dette utsagn at beholdningen av klistremerker skulle vært enda høyere.

I og med uoversiktlig regnskapsførsel og behandling av oppgjør for denne transport, må revisjonen ta forbehold om riktig kontering av rutebåtinntektene.

5.1.3.2 Inntekter/utgifter transport

Når det gjelder ekstraturer med rutebåten i forbindelse med grupper, blir det ofte sendt faktura for transporten. Dette har blitt inntektsført på egne diverse koder for henholdsvis MS Nordsund, MS Prinsesse Kristina eller Klipperfjord avhengig av hvilken båt som er brukt. Det har ikke vært brukt billetter med klistremerke for grupperturer.

Oversikt over bokførte inntekter/utgifter i forbindelse med transport per 8.12.05:

Inntekter:

Kontoart: 16500	
6500 Transport	205 748
6501 Nordsund	42 897
6502 Kristina	68 206
6503 Taxibåt	18 407
6504 Klipperfjord	40 654
6505 Rutebåt	252 670
Sum inntekter transport	628 582

Utgifter:

Kontoart 11700	
Transport/drift av egen transportmidler	2 439 330

Differanse, merutgifter 1 810 748

Som en tilleggsopplysning til tallene over, viser inntektene noe lave tall på grunn av manglende fakturering og bokføring pr kontrolldato.

Bokførte inntekter transport per 9.1.06 viser totalt kr 879.707, mens totale utgifter transport/drift av egne transportmidler per 9.1.06 viser kr 2.515.947. Dette utgjør en differanse, merutgifter på kr 1.636.240.

Revisors funn ved kontrollen:

- Rutinen vedrørende billettsalg rutebåt er tildels etterkontrollerbar, som følge av skipperens loggføring og kvittert overførsel av penger til kiosk. Revisjonen vil imidlertid bemerke at nummerert klistremerke på billettene ikke er brukt konsekvent i følge opplysninger fra skipper. Revisjonen har fått opplyst at billettsalget har vært basert på tillit. Revisjonen anser at rutinen selvsagt skal bygges på tillit, men anser at rutinen må være så god og etterkontrollerbar at den sikrer forvalterne av rutinen mot urettmessig kritikk i etterkant.
- Revisjonens analyser av bokførte billettinntekter og befraktede passasjerer hentet fra loggboken for rutebåt samt opplysninger om gjenværende klistremerker, kan tyde på at det er inntektsført for lite ved bruk av rutebåt beregnet til ca. 20 – 30.000 kroner.

5.1.4 GJESTEHAVN

Gjestehavna på Bolærne har blitt en moderne gjestehavn med vann, strøm, servicebygg, kiosk og serveringsmuligheter. Bryggene ble montert i to etapper, henholdsvis 20. juni og 15. juli (siste 60 meter) og har en kapasitet til å ta imot 70-80 båter.

Det opereres her med forskjellige priser:

Dagsbesøk: Gratis

Nattligge:

- Inntil 30 fot kr 110,-
- 31 – 40 fot kr 160,-
- 41 fot og over kr 230,-

Dusj: kr 20,-

Vaskemaskin: kr 20,-

Som billett i gjestehavna har det vært brukt tilnærmet samme system som for rutebåten, med samme brosjyre, men med håndskrevet dato og uten nummer (klistremerke). Kiosken har vært ansvarlig for å kreve inn havneavgiften. Billettinntektene for gjestehavna er også slått inn i kassa i kiosken i en samlet sum. Det er ikke spesifisert for hvor mange båter det gjelder eller størrelsen på båtene. Den eneste spesifiseringen på kassebilaget er at det er brukt en egen kode for havneavgift.

Inntekter bokført tom. august 2005:

Kontoart: 16200
6601 Havneavgift kr 408 382

Bokførte inntekter havneavgift per 5.1.06 viser kr 410.263.

Ovennevnte inntekter på havneavgiftene er ikke etterkontrollerbare, da man verken har solgt nummererte billetter eller differensierte billetter i forhold til båtstørrelse.

Revisjonen har fått opplyst at de har et klart forbedringspotensial på denne rutinen og at det har vært noe manglende inntekter p.g.a. dårlig rutiner. Ledelsen på Østre Bolærne Sameie har et ønske om å få automatisert dette med et betalingssystem.

Revisors funn ved kontrollen:

- Inntektene på havneavgiftene er ikke etterkontrollerbare, da man verken har solgt nummererte billetter eller differensierte billetter i forhold til båtstørrelse. Havneavgiftene har kun blitt registrert i en samlet sum i kassen og er ikke spesifisert på hvor mange båter og/eller størrelser på båtene. Revisjonen viser forøvrig til sine kommentarer over om administrasjonens ansvar om tilretteleggelse av tilfredsstillende intern administrativ kontroll for å sikre medarbeidere for urettmessig kritikk og mulig mistillit i etterkant.

5.2 LIKVIDOMRÅDE

Kontoart 2100001 Kontantkasse

Det er opprettet en konto for kontantkasse i regnskapet. Etter det vi forstår inkluderer denne kontoen alle kontanter, inkludert en fast kasse på kr 25.000. Ifølge opplysninger fra Østre Bolærne Sameie utgjør den faste kassen kontantsalg som er holdt tilbake. Behandlingen av kontanter er nærmere tatt opp i avsnitt 5.1.1 om kontantsalg.

Kontantkassen står bokført med en saldo på kr 970.730,50 pr. 12.12.05. Dette stammer fra deler av kontantsalg fra mai/juni, juli og august. I forbindelse med ajourhold av regnskapet skulle dette regnskapsteknisk vært bokført inn bank. Det bes fulgt opp og revisjonen stiller spørsmål ved avstemmingsrutinene vedrørende omløpsmidlene.

Per 9. januar 06 er fortsatt saldo for kasse oppført med en beholdning på i overkant av 0,6 mill. kroner. Revisjonen må derfor ta forbehold om riktigheten av kassebeholdningens størrelse på grunn av manglende bokføring av kassaoppgjør.

Kontoart 2102016 Bankkonto DnB NOR

Kontantsalg blir satt inn på denne bankkontoen samt at bankterminalene er knyttet opp mot kontoen. Ifølge gitte opplysninger benyttes ikke kontoen til betaling av regninger. Kontoen skal ifølge Østre Bolærne Sameie avstemmes månedlig. Pr. 12.12.05 er banken avstemt pr. juni, juli og august. Etter det vi har fått opplyst er bankkontoen pr. 12.12.05 ikke ferdig avstemt for september og oktober og revisjonen er svært betenkt over administrasjonens tilsyn og oppfølging av bankkontoen. Dette bekreftes også gjennom sendrektig bokføring av kontantsalg fra september og oktober som ikke var bokført per 12. desember 2005. Ajourholdet av kontantsalget får følger for bankkontoen i regnskapet. Vi har under avsnitt 8.1.1.1 tatt opp at Østre Bolærne Sameie henger etter med bokføring av salget og at vesentlige inntektsarter er lite à jour i regnskapet.

For å få en bedre økonomistyring og – rapportering må rutinene rundt bokføring av salg og avstemming av bankkontoen bedres betraktelig.

5.3 LØNNSOMRÅDE

Revisjonen har foretatt en delvis gjennomgåelse av lønnsområdet knyttet til Østre Bolærne Sameie.

5.3.1 ANSETTELSE

Fakta

Det finnes to typer ansettelsesavtaler:

1. *Tilsettingsbrev* (for noen faste ansatte i prosjektet, 4 avtaler).
Utdrag: ”Stillingens selvstendige karakter innebærer at den faller utenfor overtidsbestemmelsene i Hovedtariffavtalen, jfr. HTA's § 6.3.2. Dette er imidlertid tatt hensyn til ved lønnsfastsettelsen.”
2. *Tilkallingsavtale* (for timelønnede / månedslønnede)
Utdrag av avtalen: ”Lønns og arbeidsvilkår skal være i samsvar med gjeldende tariffavtaler og reglement for fylkeskommunen.”

Revisors funn ved kontrollen:

- Det er utarbeidet stillingsinstrukser og et vaktssystem for grunnbemanning.
- Det er ulik praktisering med hensyn til ansettelsesavtaler.
- Det er ca 10 – 20 personer som har arbeidet uten verken tilsettingsbrev eller tilkallingsavtale. Dette vil si at ikke alle har avtaler og dette er ikke iht. ”Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø.”

5.3.2 MYNDIGHET TIL ANSETTELSE

Fakta

- Daglig leder har myndighet til å ansette.
- Forøvrig ble det dannet en teamledelse på øya i sommer. Disse personene tok i fellesskap avgjørelser knyttet til driften av øya, blant annet beslutninger om innkalling av tilkallingshjelp.

Revisors funn ved kontrollen:

- Revisor vurderer at de har klare prosedyrer på hvem som har ansettelsesmyndighet.
- Det er uklart for revisjon om de ser ansettelse i forhold til budsjett. Rutinen bør være at det skal ansettes i henhold til budsjett / vedtak / planer.

5.3.3 INTERNKONTROLL AV LØNNEN

Fakta

- Det finnes ikke noe timeregistreringssystem, verken manuelt eller maskinelt, for når de ansatte kommer eller går. Det finnes ingen samlet oversikt over hvem som har jobbet når eller en totaloversikt over attesterte timer.
- De ansatte leverer timelister i ettertid, som skal attesteres og anvises.
- Det har pr. september/oktober ikke blitt sendt egenmelding ved sykdom og fravær til lønnsavdelingen.

Revisors funn ved kontrollen:

- Internkontrollen bør bedres. Det er umulig å kontrollere riktigheten av variabel lønn når det ikke finnes en oversikt over registrerte timer å kontrollere mot. Fra Østre Bolærne Sameie ble det gitt uttrykk for at de ville sette i gang med registrering av timer for de ansatte.
- Lønnsjournal bør signeres for kontroll etter rimelighetsvurderingen.

5.3.4 NATURALYTELSER M.M.

Fakta

- *Mat:* De ansatte spiser gratis lunsj på øya. Dette gjelder også ansatte fra Kriminalomsorg i frihet, Aetat, Tønsberg ressurs, Top Temp vikarbyrå etc. Vestfold yrkesavklaring ønsket imidlertid ikke å gå inn i denne ordningen. Kjøkkenpersonalet spiser på jobb, som en naturlig del av arbeidet. Gratis lunsj er ikke lønnsinnberettet.
- *Gratis båttur* for de ansatte, de skriver timer fra de kommer til øya og begynner å jobbe. Båtturen er ikke lønnsinnberettet.

Revisors funn ved kontrollen:

- Revisjonen vurderer at gratis lunsj faller inn under bestemmelsene om lønnsinnberetning og bedriften må forholde seg til dette.
- Fri båtreise ut til øya antas å kunne fritas fra lønnsinnberetning. Dette fordi alternativ rutegående transport ikke er tilgjengelig.

5.3.5 ENDRING AV LØNN/OVERTIDSLØNN

Fakta

Endring lønn

- Personalmeldinger benyttes ved nyansettelser og endringer. Disse er signert av daglig leder.
- Noen arbeidstakere har fått betydelige lønnsforhøyelser ved at de har gått over fra timelønn til månedslønn i løpet av kontraktperioden. (Eks. fra 229.000 – 290.000)

Overtidslønn

- *Ansatte med tilsetningsavtale / brev:*

Noen har i sin avtale: ”Disse faller utenfor overtidsbestemmelsene i Hovedtariffavtalen”. Noen av de som har denne type avtale har allikevel fått overtidsbetalt ved lørdagsjobbing og søndagsjobbing (utover normal arbeidsuke).

Ansatte med tilkallingsavtalen:

”Lønns- og arbeidsvilkår skal være i samsvar med gjeldende tariffavtaler og reglement for fylkeskommunen”. Noen av de som har denne avtalen har fått overtidsbetalt etter 8 timer, andre har ikke.

- I noen tilfeller har ansatte fått feil sats for overtid: ordinær timelønn + overtidstimelønn (Eks kr. 100 ordinær + 200 overtid = 300 kr pr. time).

Revisors funn ved kontrollen:

- Det er ulik praktisering av overtidsbestemmelsene overfor de ansatte.
- Noen av de som har arbeidsavtaler og som faller utenfor overtidsbestemmelsen, får allikevel overtid.
- Det har blitt benyttet feil overtidssatser for noen personer. Disse timelistene har gått igjennom internkontrollen.
- Flere ansatte har gått betydelig opp i lønn i løpet av prosjektperioden. Slike vesentlige endringer antar revisjonen må forelegges bedriftens styre for behandling, særlig med det for øyet at bedriften ikke har hatt tilgjengelig budsjetttramme for å drifte merkostnader.

5.3.6 VIKARER FRA TOP TEMP

Fakta

- Vikarbyrået sender faktura pr. person. Denne blir anvist av daglig leder og attestert av en annen person.
- Det finnes ingen oversikt over registrerte timer pr. person daglig.
- Kostnadene for lønn fra Top Temp beløper seg til kr 743.394,- per 12.12.05

Revisors funn ved kontrollen:

- Det er vanskelig å kontrollere riktigheten av timelønnen ved attestasjon / anvisning av regninger, fordi det ikke finnes oversikter over registrerte timer pr. person, både fra vikarbyrå og egne ansatte.

5.3.7 ANDRE ARBEIDSTAKERE

Fakta

- Østre Bolærne Sameie har knyttet til seg arbeidstakere som ikke lønnes av fylkeskommunen. Dette gjelder følgende grupper: Aetat, Kriminalomsorg i frihet, Vestfold Yrkesavklaring og Tønsberg ressurs.
- Som tidligere nevnt finnes det ikke oversikter over timer pr. person.

Revisors funn ved kontrollen:

- Revisors kontroll viser at det ikke er foretatt lønnsutbetalinger fra fylkeskommunen for disse arbeidstakerne.

5.4 INNKJØPSOMRÅDE

5.4.1 KONTROLL MED UTGIFTSBILAG

Vi har kontrollert et utvalg utgiftsbilag i driftsregnskapet for perioden 01.01-21.11.05. Gjennomgangen viste at attestering og anvisning av bilag var gjort.

En skumming av større beløp i driftsregnskapet tyder på at bokførte utgiftsbilag stort sett gjelder driftsregnskapet. Utgiftsbilag angående profildesign fra Løwe Design, jfr. bilag 107440 på kr 100.000 eks. mva, gjelder antakelig investeringsregnskapet.

Revisjonskontrollen avdekket flere behandlingsfeil av merverdiavgift. Revisjonen har oversendt eget brev til administrasjon med anmodning om korrigeringer.

5.4.2 FORSIKRINGER

Arbeidstakere

Arbeidstakere som blir ansatt for å utføre tjenester knyttet til driften av Østre Bolærne Sameie skal formelt ha Vestfold fylkeskommune som arbeidsgiver. Dette betyr at pliktige forsikringer som for eksempel yrkesskadeforsikring og gruppeliv er dekt gjennom fylkeskommunens forsikringer.

Eiendeler og ansvar

Industriforsikring herunder bygningsforsikring er tegnet for Østre Bolærne Sameie fra 01.01.05.

For øvrig ser det ut til at 4 båter, 1 bil og 1 traktor er forsikret.

Østre Bolærne Sameie mener det ikke er tegnet avbruddsforsikring (tenker på forsikring mot driftsstans) og ansvarsforsikring (tenker på forsikringer for kunder som Østre Bolærne Sameie har ansvar for samt annet ansvar driften hefter for). Revisor ber om at dette blir avklart.

5.5 DRIFTSMIDDELOMRÅDE

Ved overtakelse av eiendommen med bygninger og utstyr, har vi fått opplyst at Østre Bolærne Sameie etterspurte Skifte Eiendom som selger om en spesifisering over inventar og utstyr som fulgte med eiendommen. Dette har de ikke fått. Ifølge Østre Bolærne Sameie er det ikke tilrettelagt for registrering av inventar og utstyr. Revisjonen anbefaler at arbeidet med registrering/merking av inventar og utstyr prioriteres, og henviser videre til reglement som er fastsatt av fylkesrådmannen, vedr. registrering, salg og kassasjon av fylkeskommunalt inventar og utstyr. I reglementet er det oppgitt en beløpsgrense på kr 5.000 som veiledende norm. Imidlertid bes spesielt å vurdere å registrere/merke utstyr som er spesielt tyveriutsatt under denne normen.

Kontroll med tilstedeværelse av inventar/utstyr ble ikke foretatt i denne omgang. Revisjonen vil ved en senere anledning foreta kontroll med inventarlistene, tilstedeværelse og merking.

6. FAKTADEL INVESTERING

6.1 BÅTER

Rutebåt:

”Investeringsstilskuddet” på kr 600.000,- til Småviken AS i forbindelse med kjøp av Nordsund, vil regnskapsmessig bli bokført som driftsutgift i sin helhet i 2005. Beløpet er behandlet som investering ved behandling i styret sommeren 2005 og inngår i budsjettet på kr 8.650.000.

Arbeidsbåt: Askeladden 805 Commuter ble overlevert fra Båtsenteret A/S i Holmestrand den 25.2. 2005 iflg. kontrakt som er forelagt revisjonen usignert av Østre Bolærne Sameie.

Båten skulle vært finansiert med leasing over 5 år, men avtalen ble aldri returnert i signert stand til DnBNOR Finans og er derfor ikke iverksatt til tross for fylkestingets vedtak.

Båtsenteret A/S hadde følgelig heller ikke mottatt noe oppgjør per 12. desember 2005 fra DnBNOR og ventet fortsatt etter vår henvendelse på oppgjør for båten. I følge fylkestinget vedtak er leasingforholdet annullert og det er for tiden ikke tilgjengelige midler for finansiering av denne båten. Båten er for tiden til reparasjon og oppgradering før den skal selges i 2006 i følge daglig leder. Båten er ikke bokført eller utgiftsført i fylkeskommunens regnskap og eget brev ble oversendt herfra den 13.12.2005.

Revisjonen er betenkt over saksbehandlingen og oppfølging av båtinvesteringen som etter revisjonens oppfatning ikke anses å være i tråd med god offentlig forvaltningsskikk og god kommunal regnskapsskikk.

Som tillegg og erstatning for Askeladden 805 har det blitt kjøpt inn to andre båter; ”Bolærne” ble kjøpt fra Forsvarsdepartementet v/Skifte Eiendom Øst i september 2005 for kr 600.000.

Mindre aluminiumsbåt benevnt som Anytec 622 ble kjøpt fra Lange Maritime i Oslo i oktober 2005 for kr 293.750 inkl. mva.

For å finansiere de to sistnevnte båtene, ble følgende vedtak fattet i fylkestinget den 18.10.05, sak 55/05;

”Ramme for leasing av båt for Østre Bolærne Sameie, kr 1.000.000 (FT-sak 13/05), omgjøres til ordinær investeringsramme. Den økte investeringsrammen finansieres ved bruk av ubundet investeringsfond.”

Ved revisjonens kontroll av regnskapet til Østre Bolærne Sameie per 5.1.06 er Askeladden 805 utgiftsført med kr 856.100 ekskl. mva. i investeringsregnskapet og kr 1.070.125 er betalt til Båtsenteret AS i Holmestrand.

Revisors funn ved kontrollen:

Revisjonens vurdering om investeringsstilskuddet til Småviken AS sin anskaffelse av Nordsund som rutebåt til Østre Bolærne Sameie på kr 600.000, er at dette tilskuddet regnskapsmessig i sin helhet må utgiftsføres i regnskapet for 2005.

Kjøp av Askeladden 805 Commuter har ført til ekstrabelastning i investeringsregnskapet i 2005. Båten skal imidlertid selges i 2006. Inntekten blir da å inntektsføre i

investeringsregnskapet for det året salget gjennomføres. Det forventes et tap i forbindelse med salget.

6.2 ANBUD INVESTERINGER

Kjøp av konsulenttjenester, byggearbeider, tilbud om drift og tilbud om kjøp, ble lagt ut på Doffin/Norsk lysningsblad via ordningen med Buskerud, Telemark og Vestfold Innkjøp:

Valg av anskaffelsesprosedyre:

I alle anbudsutlysningene har man valgt konkurranse med forhandlinger.

Tildeling av kontrakt:

Kontrakten skal normalt tildeles den bedrift/leverandør som gir det økonomisk mest fordelaktige tilbud, og som ikke er utelukket pga ”økonomisk, finansiell eller teknisk kapasitet”. Tilbudene ble åpnet av daglig leder og økonomiansvarlig, og de mest aktuelle firmaer/leverandører ble kalt inn til forhandlinger. Så langt i henhold til normal praksis ved offentlige anskaffelser.

I konkurransegrunnlaget står det også at tilbudene skal protokollføres, jfr. BTV Innkjøps Standard Anskaffelsesprotokoll. Revisor vurderer at flere punkter i anbudsprosedyren ikke er fulgt. BTV Innkjøp har for øvrig flere ganger bedt om å få kopi av ferdig utfylte protokoller, men har hver gang blitt henvist til en konsulent. Revisjonen vil understreke betydningen av formalitetene i forbindelse med anbud.

Revisors funn ved kontrollen:

Alle formaliteter i forbindelse med gjennomføring av anbudsrunder kan ikke ses å være oppfylt.

6.3 GJENNOMFØRTE INVESTERINGER PR DESEMBER 05

Landskap: Sandvolleyballbane ble utsatt pga økonomi, ellers som opprinnelig planlagt

Byggearbeider mm: Er gjennomført stort sett etter planen

Bryggeanlegg: Landbaserte arbeider er gjennomført etter planen. Kjøp av flytebrygger ble utsatt pga økonomi. Midlertidige brygger er innleid fra Sandefjord havnevesen.

6.4 BUDSJETT OG REGNSKAP INVESTERINGER PR 9. JANUAR 2006

I flg. styresak 03/05 møtedato 05.04.05 skal det ikke inngås kontrakter utover kr 6.000.000 før nytt vedtak er fattet av fylkestinget.

Etter at anbudene var kommet inn viste det seg at budsjettet var for lavt i forhold til de planlagte investeringer, og dette ble behandlet i fylkestinget i sak 13/05 møtedato 26.04.05. Det ble da besluttet at investeringsbudsjettet skulle økes med kr 1.650.000, som tilsvarer det beløp Nøtterøy kommune betalte for 1/10-part eierandel i Østre Bolærne Sameie.

Videre ble det besluttet at kjøp av Askeladden arbeidsbåt – kostpris kr 1.000.000 – tas ut av investeringsregnskapet og i stedet finansieres via en leasingavtale over 5 år der leien dekkes innenfor Østre Bolærne Sameies driftsbudsjett. Med det mente man å kunne gjennomføre de

mest nødvendige investeringer for å kunne ha en forsvarlig drift i 2005, mens mindre presserende investeringer kunne tas etter hvert, bla. finansiert via spillemidler. I fylkestingssak 55.05 (møtedato 18.10.05) ble investeringsbudsjettet styrket med ytterligere kr 1.000.000 i forbindelse med kjøp av ny arbeidsbåt (Bolærne) til erstatning for Askeladden + kjøp av en mindre aluminiumsbåt.

Revisjonen stiller dog spørsmål ved saksbehandlingen av finansiell leasing. Slike transaksjoner skal behandles over investeringsbudsjett/regnskap på linje med investeringer som lånefinansieres. Er et objekt betraktet som finansiell leasing skal samlet sum til investeringen utgiftsføres og dekkes opp som ved bruk av eksterne lånemidler. Det vil kun være avdrag og rentebeløp som skal utgiftsføres i driftsregnskapet.

Økonomisk status pr 9. januar 2006 for investeringer:

Regnskap:9. januar 06 sum	kr 11.181.758,-
Budsjett:	<u>kr 8.650.000,-</u>
Merforbruk:	<u>kr 2.531.758,-</u>

Salg av Askeladden 805 vil sannsynligvis bli å inntektsføre i 2006. Fylkeskommunen må imidlertid dekke opp hele merforbruket på 2.5 mill kr ved regnskapsavslutningen for 2005.

Revisors funn ved kontrollen:

Til tross for tilleggsbevilgninger i forhold til opprinnelig budsjett, ligger det an til et merforbruk på 2.5 mill. kroner på investeringsregnskapet.

7. RAPPORTERING I FORHOLD TIL BUDSJETT/VEDTAK - DRIFT

Revisjonen vurderer at økonomirapporteringen ikke i tilstrekkelig grad har vært et prioritert område og bærer preg av å være lite å jour og lite informativ i Østre Bolærne Sameies første driftsår. Føringen av spesielt inntektene har hele tiden ligget på etterskudd. Underskuddet for driften i 2005 ligger an til å bli vesentlig større enn innrapportert underskudd senest til fylkestinget 6. desember 2005.

Inntekter i følge regnskap per 9.1.06: 7,9 mill. kroner

Utgifter bokført per 9.1.06 (minus mva. komp.) 15,5 mill. kroner

Underskudd bokført per 9. jan 06 7,6 mill. kroner

Til fradrag på bokført underskudd kommer ikke bokførte inntekter for kasseomsetning 4. kvartal 05 og utgående fakturaer som ikke er bokført per 9.januar 2006. Sum underskudd for driften av Østre Bolærne Sameie antas derfor å bli pluss / minus 7 mill. kroner for driftsåret 2005.

(Tidligere innrapportert til fylkestinget 6.des. 05; var et regnskapsmessig underskudd på 5,7 mill kroner)

Merforbruket i forhold til budsjett vil imidlertid være 2,5 mill kroner lavere som følge av budsjettert underskudd (tilskudd) på 2,5 mill kroner for driftsåret 2005.

Revisors funn ved kontrollen:

Revisjonen konkluderer med at det ligger an til et betydelig merforbruk på driften i forhold til gitt budsjetttramme og siste innrapportering til fylkestinget.

8. REVISORS VURDERINGER

8.1 PROBLEMSTILLING 1: HAR ØSTRE BOLÆRNE SAMEIE TILRETTELAGT RUTINER FOR DRIFTEN SOM SIKRER GOD INTERN KONTROLL?

8.1.1 REVISORS VURDERINGER

For å kunne styre en organisasjon mot mål, må bedriften nødvendigvis ha kontroll over organisasjonens ressurser og aktiviteter eller prosesser.

Revisjonen konstaterer at intern kontroll som prosess og som skal gi sikkerhet for at mål blir nådd, ved flere tilfeller har vært fraværende.

8.1.1.1 Kontantsalg

Revisjonen har mottatt skriftelige rutiner som Østre Bolærne Sameie har utarbeidet vedrørende kasser og dagsoppgjør. Rutinene ser i utgangspunktet ut til å være tilfredsstillende.

Vår gjennomgang av dagsoppgjørene (kasseavstemmingene) m.m. har imidlertid avdekket at rutinene ved flere tilfeller ikke har blitt fulgt. I tillegg avdekket vår gjennomgang brudd på enkelte bestemmelser i forskrifter til mva-loven.

Revisjonen avdekket ved kontroll at det ofte har forekommet feilslag på kassene samt at dagsoppgjøret ikke har blitt fullstendig gjennomført pga. at det manglet underskrift og datering av den som har foretatt dagsoppgjøret, det manglet bankterminalkvittering, utbetalingskvitteringer m.m. Ikke fullstendig/manglende dagsoppgjør er brudd på forskrifter til mva-loven. Av dokumentasjonen fremgår det at bankterminaler fra tid til annen har blitt brukt både i kiosk og restaurant, uten at man nødvendigvis har tenkt på dagsoppgjør og avstemming av kassene. Etter det vi har fått opplyst har det av og til vært problemer med at bankterminaler ikke har virket eller vært seine. Vår kontroll avdekket at det som regel var differanser på kassene.

Revisjonen anser at det er svært betenkelig at det ikke foreligger dagsoppgjør vedrørende kontantsalg for restaurant fra starten av den 24. mars 2005 til og med juni 2005 i regnskapsdokumentene. Etter det vi har fått opplyst er det heller ikke ført kassebok hvor kontante inn- og utbetalinger fremkommer. Dette innebærer at salgsdokumentasjonen har mangler samt at pengeflyten ikke er etterkontrollerbar i nevnte periode. Revisjonen er ikke komfortabel med at kontrollen avdekket et avvik mellom bokførte transaksjoner og kasseinnslag i en størrelsesorden på 0,7 mill. kroner, selv om store deler av dette i ettertid er avdekket av revisjonen som feilslag i kassa.

Revisjonen er betenkt på grunn av manglende bokføring av kontantsalg fra starten til og med 7. september for resepsjonen. Ifølge ansatte på Østre Bolærne Sameie startet innslaget på resepsjonskassen i mai. Revisjonen har foretatt en analyse med bruk av tilgjengelig dokumentasjon for kontroll mellom innslag i kassaapparat og salg. Totalt innslag på kasseapparatet frem til om med 3. oktober viser kr 265.872, mens bokført salg fra denne kassen beløper seg til kr 77.187. Revisjonen må her konstatere en stor differanse mellom kassestrimler og bokføring. Det ble av revisjonen foretatt en utvidet kontroll med kasseruller fra starten til 7. september. Fra starten til 30. juli er det per 9. januar 06 ikke fremlagt kasseruller, slik at denne perioden ikke har vært mulig å etterkontrollere. For perioden 1. august til 7. september ble det ikke avdekket vesentlige feilslag på kasseapparatet.

Revisjonen er betenkt på grunn av at de fire første dagsoppgjør vedrørende kioskkassen ikke er foretatt. Av den grunn er pengeflyten ikke etterkontrollerbar. Salget fra starten til 19. juni er imidlertid bokført i regnskapet på bakgrunn av Z2-rapport.

Bokføring av kontantsalget har pr. 12.12.05 vært lite à jour. Kontantsalget på Østre Bolærne fra starten til og med august ble attestert den 01.11.05 og bokført inn på oktober måned og tatt med på mva-oppgaven for 4. termin. Kontantsalg for september og oktober var ikke bokført i regnskapet pr. 12.12.05 og ble dermed heller ikke tatt med på mva-oppgaven for 5. termin. Revisjonen anser at dette er brudd på god kommunal regnskapsskikk og lov og forskrifter om mva.

8.1.1.2 Booking

Revisjonen har ikke mottatt skriftlige rutiner vedrørende booking, billettinntekter rutebåt eller havneavgift. Faktaopplysninger bygger derfor på revisors innhentede opplysninger til samme.

Revisjonen vurderer rutinen rundt bestillingene for privatpersoner som lite tilfredsstillende, ved at det ikke fremkommer på bestillingene hvorvidt de er betalt eller ikke. Utelater noen å betale, kan man p.t. ikke fange opp dette.

Ved oppgjør fra online-bestillingene fremkommer det ikke hvem som har betalt, revisjonen vurderer også dette til lite tilfredsstillende.

Revisjonen vurderer at bookingsystemet frem til nå ikke har fremstilt tilfredsstillende rapporter over alle bestillinger i systemet, og man kan derfor ikke på en enkel måte få oversikt over grunnlaget for inntektene fra bookingen. Revisjonen har imidlertid fått opplyst at de holder på å utvikle informative rapporter, men at disse foreløpig ikke er oppdatert i forhold til alle registrerte bestillinger.

Revisjonen har foretatt en analyse av bokførte inntekter overnatting mot antall overnattede personer etter gjestelistene/brannlistene. Det er bokført ca. 900.000 i inntekter for overnatting per 5.1.06 og sum antall overnattede personer etter gjestelister/brannlister er ca. 5.300. Sum inntekter delt på sum antall overnattede personer gir en gjennomsnittlig pris på kr 170 for overnatting. Dette beløpet er større enn minimumsprisen på overnatting som er kr 150. Det er vanskelig å beregne hva beløpet skulle vært, da der opereres med forskjellige, priser avhengig av hvor mange personer som har overnattet på rommene.

Revisjonen vurderer at Østre Bolærne Sameie er for sendrektige når det gjelder utfakturering.

8.1.1.3 Rutebåt

Revisjonen vurderer at rutinen vedrørende billettsalget til rutebåt bør gjennomgås med henblikk for ny sesong.

Revisjonens analyse av bokførte billettinntekter mot registrerte passasjerer fra loggboken for rutebåt og gjenværende klistremerker vurderes til at det kan være inntektsført for lite på rutebåt.

Når det gjelder båt som ble anskaffet av Småviken AS som transportmiddel til og fra øya, har denne ført til betydelige merutgifter i forhold til opprinnelig budsjett.

8.1.1.4 Gjestehavn

Revisjonen vurderer rutinen og intern kontroll vedrørende inntekter gjestehavn som lite tilfredsstillende, da inntektene vurderes av revisjonen til ikke å være etterkontrollerbare.

8.1.1.5 Likvidområde

Konto for kontantkasse står bokført med en saldo på kr 970.730,50 pr. 12.12.05. I forbindelse med ajourhold av regnskapet skulle dette regnskapsteknisk vært bokført inn i bank.

Revisjonen vurderer intern kontrollen på dette området til svak, og at manglende bokføring gir et feil bilde av regnskapet.

For å få en bedre økonomistyring og – rapportering må rutinene rundt bokføring av salg og avstemming av bankkontoen bedres betraktelig.

8.1.1.6 Lønn

Rutinen rundt naturalytelser bør gjennomgås, fordi alle ansatte blant annet har fått gratis mat. Revisjonen vurderer det slik at maten enten må innberettes eller de ansatte må trekkes i lønn for dette.

Når det gjelder overtidslønn har det vært ulik praktisering av dette overfor de ansatte. Noen har fått overtid, andre ikke. I tillegg har noen fått overtidsbetalt som i utgangspunktet har avtaler på at de ikke skal ha overtid. Her bør det bestrebes en rutine som har konsekvent praktisering i henhold til avtaler. Det har også forekommet feil bruk av overtidssats (ordinær lønn + overtidslønn). Betydelig forhøyelse av lønnen til noen personer har forekommet i løpet av prosjektperioden. Rutinene rundt overtidslønn, fastsettelse av lønnen og eventuelt endring av lønnen bør gjennomgås.

8.1.1.7 Innkjøpsområde

Gjennomgangen av utgiftsbilag i driftsregnskapet viste at ett bilag antakelig skulle vært ført i investeringsregnskapet. I tillegg bør Østre Bolærne Sameie avklare og vurdere om de skal tegne avbruddsforsikring og ansvarforsikring, vi viser til punkt 5.4.1 og 5.4.2.

8.1.1.8 Driftsmiddelområde

I følge Østre Bolærne Sameie er det ikke tilrettelagt for registrering av inventar og utstyr. Revisjonen vurderer at arbeidet med registrering/merking av inventar og utstyr bør prioriteres,

og henviser videre til reglement som er fastsatt av fylkesrådmannen, vedr. registrering, salg og kassasjon av fylkeskommunalt inventar og utstyr.

8.1.1.9 Rapportering i forhold til budsjett/vedtak

Revisjonen vurderer rapporteringen gjennom året i forhold til budsjett/vedtak som lite reell, da rapporteringen hele tiden har vist bedre resultater enn det som i ettertid har vist å være reelt.

Revisjonens totalvurdering/konklusjon etter en omfattende gjennomgang av driften ved Østre Bolærne Sameie er at Østre Bolærne Sameie ikke har tilrettelagt tilfredsstillende rutiner for driften som sikrer god intern kontroll. Revisjonen har registrert at rutineene har bedret seg gjennom året, men at de foreløpig ikke er tilfredsstillende.

8.2 PROBLEMSTILLING 2: HAR DET VÆRT TILFREDSSTILLENDEN ØKONOMISK STYRING AV INVESTERINGSPROSJEKTENE?

Revisjonen viser til faktaopplysninger foran og vil trekke frem enkelte forhold.

8.2.1 REVISORS VURDERINGER

8.2.1.1 Båter

Revisjonen vurderer Småvikens anskaffelse av Nordsund som rutebåt til Østre Bolærne Sameie som mindre heldig valg sett ut i fra et økonomisk synspunkt. Forvaltningsmessig og økonomisk er revisjonen også kritisk til kjøpet av Askeladden 805 Commuter. Dette har ført til ekstrabelastninger både i drifts- og investeringsregnskapet i forhold til vedtatt budsjett i 2005.

8.2.1.2 Anbud investeringer

Formalitetene i forbindelse med gjennomføringen av anbudsrundene vurderes av revisjonen til ikke å være oppfylt, jfr. Lov og forskrift om offentlige anskaffelser og fylkeskommunens interne regelverk.

8.2.1.3 Budsjett og regnskap pr. 12. desember 2005

Revisjonen ser alvorlig på at det ligger an til et merforbruk på 2.5 mill. kroner på investeringsregnskapet, til tross for tilleggsbevilgninger i forhold til opprinnelig budsjett. Dette viser en svak økonomistyring og liten respekt for vedtatte budsjetttrammer.

Revisjonen legger til grunn at daglig leder ved Østre Bolærne Sameie ikke deler revisjonens syn på dette punkt, men revisjonen vil allikevel opprettholde påstanden sett i forhold til merforbrukets størrelse og manglende rapportering/avklaring med fylkestinget før kostnadsoverskridelsene.

9. REVISORS ANBEFALINGER

Revisjonen vil gi følgende anbefalinger, men understreker at forslag til anbefalinger ikke er uttømmende:

- Dagsoppgjør – fullstendig avleggelse hver dag med nødvendig underdokumentasjon som skal være etterkontrollerbar.
- Bekreftelse av dagsoppgjør av bemyndigede personer.
- Internt tilsyn av dagsoppgjør ved daglig leder, som bekreftes ved påtegning av dokumentene.
- Avstemming av bankkonto bør skje minst hver 14. dag.
- For å få en god økonomistyring vedrørende varesalg (inkl. matsalg), bør bokføringen i regnskapet innrettes slik at det lar seg gjøre å beregne bruttofortjeneste innenfor de ulike varegruppene. Bruttofortjeneste i kr er varesalg minus varekostnader, mens bruttofortjeneste i % fremkommer som følger; bruttofortjeneste i kr x 100/varesalg.
- Bedre tilretteleggelse av bookingsystem som også tilrettelegger for etterkontroll og restanseoppfølging.
- Rutinen vedrørende billettsalg rutebåt bør gjennomgås, med henblikk på å være etterkontrollerbar.
- Rutinen vedrørende billettsalg gjestehavn bør gjennomgås, med henblikk på å være etterkontrollerbar.
- For å få en bedre økonomistyring og – rapportering bør rutine rundt bokføring av salg bedres betraktelig.
- For å legge grunnlaget for en tilfredsstillende etterkontroll/internkontroll på lønnsområdet bør følgende forbedres:
 - Det bør utarbeides rutiner som gjør at det til enhver tid finnes totaloversikt over antall ansatte som har jobbet/jobber på øya og som sikrer at det er mulig å etterkontrollere lønnen.
 - Alle ansatte har rett på arbeidsavtale, rutinen bør forbedres.
 - Rutinen rundt naturalytelser bør gjennomgås.
 - Rutinene rundt overtidslønn, fastsettelse av lønnen/endring av lønn bør gjennomgås.
 - Det bør finnes rutiner for at det ansettes i henhold til budsjett/planer.
- Dokumentere alle rutiner skriftlig.

- Østre Bolærne Sameie bør avklare og vurdere om de skal tegne avbruddsforsikring og ansvarsforsikring, vi viser til punkt 5.4.2.
- Arbeidet med registrering/merking av inventar og utstyr bør prioriteres, og henviser videre til reglement som er fastsatt av fylkesrådmannen, vedr. registrering, salg og kassasjon av fylkeskommunalt inventar og utstyr.
- For å få den økonomiske rapporteringen gjennom året i forhold til budsjett/vedtak til å være reell, må det etterstrebtes å være mer àjour med bokføringen/faktureringen til enhver tid.
- Lov og forskrift om offentlige anskaffelser og fylkeskommunens interne regelverk må følges ved større anskaffelser.
- Betraktelig bedring av budsjettdisiplin.